

Waterschapsverkiezingen, plus Trouw over water.

Verkiezingen

Op 15-3 zijn er niet alleen provinciale verkiezingen, maar kan ook gestemd worden voor het waterschap.

De provincie heeft vanuit het Rijk veel taken gekregen op het vlak van natuurbehoud, onder andere de provinciale invulling van het Nationaal Programma Landelijk Gebied, waarmee beoogd wordt om de problemen betreffende stikstof, klimaat (CO₂, methaan), verdroging en waterkwaliteit integraal aan te pakken. We hopen daarom dat u op de 15^e 'natuurvriendelijk' zult stemmen.

Maar ook de waterschapsverkiezingen zijn erg belangrijk. De waterschappen spelen (samen met de provincies) een belangrijke rol in de vernatting rond de natuurgebieden.

Als we een hint mogen geven: stem voor meer [water](#); stem 'natuurlijk'.

Twee artikelen in Trouw

Recent stonden er twee interessante artikelen over water in Trouw. Zie

1) <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/hoe-maken-noord-brabant-en-limburg-het-hoogveen-van-de-peel-weer-nat~b090bd20/> en

2) <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/landbouwlobby-liet-maatregelen-uit-nieuw-waterbeleid-van-het-rijk-afzwakken~b62e1d17/>.

In het eerste artikel komt o.a. WBdP aan het woord.

Om de artikelen te kunnen lezen is een abonnement vereist. Daarom hier delen eruit:

Trouw 1)

Grondwater speelt een belangrijke rol bij de provinciale verkiezingen in Noord-Brabant en Limburg. Beide provincies én de twee waterschappen willen meer water vasthouden. Maar gebeurt dat ook echt?

Midden in het weiland staan de grote haspels al klaar. Aan de rand steekt de kop van een beregeningsput, die grondwater kan oppompen om te sproeien, boven het maaiveld uit. Een paar honderd meter verder nog een, en verderop weer een. Op het land worden graszoden geteeld.

“Dit kan niet de bedoeling zijn”, verzucht Wim van Opbergen, voorzitter van Werkgroep Behoud de Peel (WBdP). “Dan kun je beter koeien houden, liefst extensief en biologisch”.

Eind februari heeft WBdP twee verzoeken ingediend, bij zowel Noord-Brabant als Limburg, om op te treden tegen putten zonder natuurvergunning in de buurt van de Groote Peel en de Deurnese en Mariapeel. Daarmee wil de werkgroep de overheid 'aanzetten tot het eindelijk eens maken van haast met het treffen van maatregelen'.

De provincies vinden zelf ook dat de beregening rondom de hoogveengebieden moet verminderen. Half december sloten ze daarom samen met Waterschap Limburg en het Brabantse waterschap Aa en Maas een 'intentieovereenkomst'. Tegelijk schraptten ze de mogelijkheid tot vrijstelling van vergunningsplicht, al benadrukken ze meteen dat dit geen verbod op beregening betekent.

“Veel boeren in het gebied hebben 'bestaande rechten', dat wil zeggen dat ze hun akkers al besproeien voordat de Peelvenen in 1994 werden aangewezen als beschermd Natura 2000-gebied. Ze hebben daarom geen vergunning vanuit de Wet Natuurbescherming nodig”, legt een woordvoerder van de provincie Noord-Brabant uit.

“Ik begrijp dat Van Opbergen vindt dat het te lang duurt”, zegt bestuurder Chrit Wolfhagen van Waterschap Limburg. “Maar het vraagt tijd en onderzoek om natuurherstel te realiseren en het grondwater naar een hoger peil te brengen.”

Het waterschap heeft volgens Wolfhagen de intentie het peil met 10 tot 40 centimeter te verhogen. “Maar dan moeten we beginnen met een nulmeting. Wat is het effect van beregening op het grondwaterpeil? Hoeveel van de beregening zakt in het grondwater terug en hoeveel vloeit er weg? En hoe gaan we de lekken in de Peel dichten?”

Wolfhagen zelf kijkt ook over de grens. “De winning van bruinkool in Duitsland, die zo'n vijftig jaar geleden begon, heeft effect op de natuur aan de oostkant van de Maas.”

Toch moet er in Brabant en Limburg wel het een en ander gebeuren, erkent Wolfhagen. “We zijn als Waterschap Limburg druk bezig met de transitie in de landbouw. Onlangs hadden we nog een bewustwordingsmiddag met dertig boeren over zuiniger omgaan met water. Boeren ten zuiden van de Groote Peel kijken naar een andere inrichting van het landelijk gebied, gericht op meer grasland en extensief gebruik van het land. En ook naar alternatieven voor grondwatergebruik.”

Waterschappen, natuurorganisaties, boeren en drinkwaterbedrijven sloten twee jaar geleden met de provincie het Noord-Brabantse grondwaterconvenant. De partijen omarmden half september het rapport 'Zonder water geen later'. Kern van het advies: om in 2040 bestand te zijn tegen de droogte, moet Brabant jaarlijks een miljoen kubieke meter minder grondwater onttrekken (bijna een derde van wat het nu oppompt) en het oppervlaktewater en de neerslag langer vasthouden.

Die intenties heeft het provinciebestuur ook, zegt de woordvoerder. “Maar om scherpe afwegingen te kunnen maken die bij de rechter stand houden, zijn algemene studies niet concreet genoeg: we moeten per gebied gericht een analyse en afwegingen maken. Met behulp van een hydrologische systeem-analyse kunnen we voor de Peel concrete keuzes maken en die ook onderbouwen.”

In overleg met Rijkswaterstaat hebben de twee waterschappen vorig jaar het Kanaal van Deurne en de Helenavaart uitgediept, waardoor ze meer water uit de Maas naar het gebied kunnen laten stromen om verdroging van het hoogveen in de zomer te beperken. Maar dat is niet de oplossing, zegt Van Opbergen. “Er is in droge tijden te weinig water om de bufferzones rond de Peel te vernatten. Bovendien leg je de natuur hiermee aan het infuus: als de watertoevoer stopt, gaat het fout. WBdP pleit voor een structurele aanpak, met meer natuur naast echt heel natte landbouw, zoals bijvoorbeeld het telen van lisdoddes. Of misschien natte extensieve melkveehouderij.”

“In droge tijden moeten we echt wat doen aan de beregening”, stelt Van Opbergen. “De Wet natuurbescherming vereist passende maatregelen. Maar die blijven vooralsnog uit, hoe mooi ook de bewoordingen in de intentieverklaring. Het blijft pappen en drooghouden.”

Het eerste artikel illustreert denken wij de reden waarom WBdP onlangs de handhavingsverzoeken betreffende beregeningsputten zonder natuurvergunning heeft ingediend. Uit alles blijkt dat er geen haast gemaakt wordt met de vernattingsmaatregelen.

Alweer extra onderzoeken. Terwijl er al zoveel onderzoeken zijn die aantonen dat grondwateronttrekking negatief is.

Er zouden 'bestaande rechten' zijn. Daar is nog geen bewijs voor geleverd. Bovendien hebben ook dan de provincies de plicht om verbeteringsmaatregelen te treffen.

Verwijzen naar andere oorzaken, zoals de bruinkoolwinning.

Lekken in de Peel zouden gedicht moeten worden. Daar is/wordt al zoveel aan gedaan als mogelijk is. Maar helemaal dicht krijg je de Peel nooit. Een hoogveen gebied verliest altijd water. De enige remedie daartegen is vernatting rondom de Peel. Daarmee zal de wegzijging in de Peel minder worden.

WBdP heeft bij de handhavingsverzoeken aangegeven dat we de 2 jaar overgangperiode (ons eigen voorstel) zeker niet willen overslaan. We willen echter wel dat er haast wordt gemaakt met de vernatting, plus met het weren van intensieve, veel water vragende teelten zoals graszoden, lelies, e.d. in de bufferzones rond de Peel.

Trouw 2)

Landbouwlobby liet beleid voor water en bodem afzwakken.

Het nieuwe waterbeleid, bedoeld om zuiniger om te gaan met water en bodem, is aangepast op aandringen van de landbouwlobby. Dat blijkt uit vertrouwelijke stukken.

Onder druk van de landbouwlobby schraptte het kabinet een verbod op het oppompen van grondwater rond natuurgebieden uit de nieuwe water- en droogteplannen. Dat geldt ook voor de verplichting om een vergunning aan te vragen voor het oppompen van grondwater.

“Een verbod op grondwateronttrekkingen door de landbouw rond natuurgebieden zou helpen om verdroging daar tegen te gaan”, zegt Ruud Bartholomeus van onderzoeksinstituut KWR. Juist in droge periodes onttrekken boeren veel grondwater, zegt Van den Eertwegh: “Als je natuurbescherming serieus neemt, moeten die onttrekkingen in deze zones verdwijnen.”

Uit interne documenten van het ministerie, die met de Kamerbrief zijn gepubliceerd, blijkt dat de maatregelen werden geschrapt onder druk van land- en tuinbouworganisatie LTO en het ministerie van landbouw, natuur en voedselkwaliteit (LNV).

Uit vertrouwelijke concepten van de brief blijkt daarnaast dat eerdere versies een stuk scherper waren over de gevolgen van het nieuwe beleid. Zo staat in het eerste concept dat de landbouw een 'transformatie' moet ondergaan, en 'extensiever' moet. In de verzonden brief valt hier niets meer over te lezen.

Nu de brief nauwelijks concrete maatregelen bevat, laat de minister net als bij het stikstofbeleid veel over aan lagere overheden om beslissingen te nemen.

Beide artikelen laten, denken wij, zien hoe belangrijk het is dat er op 15 maart bij de provinciale- en bij de waterschapsverkiezingen gekozen wordt voor de natuur en voor het water!